

Päiväys: 24.09.2015
Versio: 1 CLP
Edellinen päiväys: -

KOHTA 1: SEOKSEN JA YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetiedot**

Kauppanimi VERDERA TURF WPG
Valmistetyyppi WP
REACH –rekisteröitinumero Ei sovellettavissa tuotteelle.

1.2 Tuotteen hyväksytyt käytöt ja och käytöt, joita ei suositella

Käyttötarkoitus: Mikrobivalmiste golfkenttien viheralueiden hoitoon.
Käytöt, joita ei suositella: Muu käyttö kielletty, ellei erikseen hyväksyty.

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot sekä tuotteen valmistajan/maahantuojaan tiedot

Käyttöturvallisuustiedotteen toimittaja: VERDERA OY / Lallemand Plant Care
Osoite Kurjenkellontie 5 B
Postinumero ja –toimipaikka 02270 ESPOO
Postilokero PL 5
Postinumero ja –toimipaikka 02271 ESPOO
Puhelin 010 217 3700
Sähköposti- ja Internet-osoite infoverdera@lallemand.com;
www.verdera.fi; www.lallemand.com

Valmistaja: Verdera Oy / Lallemand Plant Care,
PL 5, 02271 ESPOO.
Puh. 010 217 3700.
infoverdera@lallemand.com

1.4 Häät puhelinnumero

Myrkytystietokeskus HUS (09) 471 977 tai (09) 4711 (24 t/vrk).

KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Seoksen luokitus****Luokitus CLP asetuksen (EY) No. 1272/2008 mukaisesti:**

GHS-kriteerien mukaisesti tuotetta ei tarvitse luokitella. Valmiste (tuote, seos) ei ole luokiteltu vaaralliseksi eikä se sisällä asetuksen (EY) 1272/2008, (EU) 453/2010, (EY) 1907/2006 (REACH), (EU) 547/2011 ja (EY) 1107/2009, Direktiivin 1999/45/EY, tai paikallisten säännösten mukaisesti (Suomessa esim. Kemikaalilain 599/2013 ja Asetus 807/2001) vaaralliseksi luokiteltuja tai merkittäviä aineita.

Vaaran yksilöinti: Tiedossa ei ole erityisiä vaaroja, mikäli varastointia ja käsittelyä varten annettuja ohjeita noudatetaan.

2.2 Seoksen merkinnät

Merkinnät CLP asetuksen (EY) No. 1272/2008 mukaisesti:

P102	Säilytä lasten ulottumattomissa.
P261	Vältä pölyn/savun/kaasun/sumun/höyryn/suihkeen hengittämistä.
P262	Varo kemikaalin joutumista silmiin, iholle tai vaatteisiin.
P280	Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta/kasvonsuojainta
EUH 401	Noudata käyttöohjeita ihmisen terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen välttämiseksi.

Merkinnät asetuksen (EU) 547/2011 ja kasvinsuojeluinemäärysten mukaisesti:

SP1	Älä saastuta vesiä tuotteella tai sen pakkauksella. Sisältää <i>Streptomyces</i> K61 –sädebakteerin rihmastoja ja itiöitä. Mikro-organismit saattavat aiheuttaa allergisen reaktion.
-----	---

2.3 Muut vaarat

Sisältää *Gliocladium catenulatum* J1446 –sienen rihmastoja ja itiöitä. Mikro-organismit saattavat aiheuttaa allergisen reaktion.

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

3.2 Seokset

Koostumus CLP asetuksen (EY) No. 1272/2008 ja (EY) No. 453/2010 mukaisesti:

Aineosan / aineen nimi	CAS-numero	REACH- rekisteröintinro	Pitoisuus (% w/w)	Luokitus : - Varoitusmerkit - Vaaralausekkeet - Kategoriat
<i>Gliocladium catenulatum</i> J1446 –sienen rihmastoja ja itiöitä	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	10 ⁷ -10 ⁹ pmy ⁽¹⁾ /g	Ei luokiteltu vaaralliseksi

⁽¹⁾ Katso Kohta 16 "Lyhenteiden selitykset".

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET

4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

CLP asetuksen (EY) N:o. 1272/2008 mukaisesti:

JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Huuhto suu. Jos pahoinvointia esiintyy nielemisen seurauksena: Hakeudu lääkäriin. (P301+P330+P313)

JOS KEMIKAALIA ON HENGITETTY: Siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja pidä lepoasennossa, jossa on helppo hengittää. Jos ilmenee hengitysoireita: Hakeudu lääkäriin. (P304 + P340 + P313)

JOS KEMIKAALIA JOUTUU I HOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla. Jos ilmenee ihoärsytystä: Hakeudu lääkäriin. (P302+P352+P332+P313)

JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Jos silmä-ärsytys jatkuu: Hakeudu lääkäriin. (P305+P351+P337+P313)

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Sisältää *Gliocladium catenulatum* J1446 –sienen rihmastoja ja itiöitä. Mikro-organismit saattavat aiheuttaa allergisen reaktion.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Työpisteessä ja/tai käsittelykohteessa on oltava saatavilla juomavettä sekä käsienpesu ja silmien huuhtelu mahdollisuus.

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET

5.1 Sammutusaineet

Sopivat sammutusaineet: Kaikki tavalliset sammutusaineet kuten esim. vesi, sammutus-
vaahto ja hiilidioksidi.
Sopimattomat sammutusaineet: Ei tiedossa.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Vältä palosta aiheutuvan savun hengittämistä.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä suojavaatetusta, kasvo- ja hengityssuojainta. (P283 + P284)

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Vältettävä aineen joutumista iholle, silmiin tai vaatteille. Suojakäsineiden, suojavaatetuksen sekä silmiensuojainten (suojalasit) / kasvonsuojainten käyttö suositeltavaa käsiteltäessä tuotetta. Työpisteessä ja/tai käsittelykohteessa on oltava silmien huuhtelu mahdollisuus.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Vältettävä päästämistä ympäristöön (P273).
Älä saastuta vesiä tuotteella tai sen pakkauksella. (Älä puhdista levityslaitteita pintaveden lähettyvillä /
Vältä saastuttamista piha- ja maantieojien kautta). (SP1)

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Aine pyyhitään pois ja kerätään sopiviin, merkittyihin ja suljettaviin astioihin hävittämistä varten. Talteenotettu aine hävitetään paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti (katso Kohta 13). Puhdistuksen jälkeen saastunut alue huuhdellaan vedellä.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Altistumisen ehkäisyyn, henkilösuojaimien käyttöön ja jätteiden käsittelyyn liittyviä lisätietoja kohdissa 8 ja 13.

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Vältä pölyn/savun/kaasun/sumun/höyryn/suihkeen hengittämistä. (P261)
Varo kemikaalin joutumista silmiin, iholle tai vaatteisiin. (P262)
Valmistetta käsiteltäessä on käytettävä kumisaappaita, suojapukua, kemikaalin kestäviä suojakäsineitä (esim. nitrili) ja päähinettä. Roiskevaaraa aiheuttavissa työvaiheissa on käytettävä lisäksi kasvojen-/silmiensuojainta ja hengityksensuojainta varustettuna P2/A2 suodattimella.

Vältä ruiskuttamista tuulisella säällä. Vesistöihin rajoittuvilla alueilla ruiskutettaessa on jätettävä vesieliöiden suojelemiseksi 3 metrin suojaetäisyys vesistöihin. Traktoriruiskun täyttöön vesistöistä ei saa käyttää ruiskun täyttölaitetta eikä ylijäänyttä ruiskutusnestettä tai ruiskunpesunestettä saa päästää vesiin.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytettävä kuivassa ja viileässä paikassa, alle +4°C jossa hyvä ilmanvaihto. Avattu pakkaus on käytettävä välittömästi. Säilytettävä lasten ulottumattomissa. Säilytetään erillään elintarvikkeista, juomista ja eläinravinnosta.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Tunnistetut käytöt mainittu kohdassa 1, huomioitava tässä kohdassa 7 mainitut ohjeet.

KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1 Valvontaa koskevat muuttujat

HTP-arvot työpaikalla

DNEL-arvot: Ei tiedossa.

PNEC-arvot): Ei tiedossa.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

Torjuntatoimenpiteet: Altistumista ei odotettavissa tavallisen käsittelyn yhteydessä, kun asianmukaisia suojarusteita käytetään ohjeiden mukaisesti.

Silmien ja kasvojen suojaus: Käytä suojasilmälaseja tai kasvonsuojainta.

Ihonsuojaus: Käytä suojavaatetusta (suojaapuku).

Käsien suojaus: Käytä suojakäsineitä (esim. PVC tai neopreeni käsineet).

Hengityksensuojaus: Roiskevaaraa aiheuttavissa työvaiheissa on käytettävä hengityksensuojainta varustettuna P2/A2 suodattimella.

Termiset vaarat: Ei tiedossa.

Ympäristöaltistumisen torjuminen: Kts kohta 6.

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET

9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

Olomuoto	Vaalea jauhe.
Haju	Mieto.
Hajukynnys	Ei tiedossa.
pH	n. 7 (1% vesiliuos)
Sulamispiste	Ei sovellettavissa.
Kiehumispiste ja kiehumisalue	Ei sovellettavissa.
Leimahduspiste	Ei sovellettavissa.
Haihtumisnopeus	Ei sovellettavissa.
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	Ei sovellettavissa.
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Ei sovellettavissa.
Höyrynpaine	Ei sovellettavissa.
Höyryntiheys	Ei sovellettavissa.
Suhteellinen tiheys	n. 500 kg/m ³ (20°C)
Liukoisuus (vesi)	Liukenematon.
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Ei sovellettavissa.
Itsesyttymislämpötila	Ei sovellettavissa.
Hajoamislämpötila	Ei sovellettavissa.
Viskositeetti	Ei sovellettavissa.
Räjähävyys	Ei sovellettavissa.
Hapettavuus	Ei sovellettavissa.

9.2 Muut tiedot

Ei lisätietoja.

KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

Reaktiivisuus:

Ei vaarallisia reaktioita, mikäli noudatetaan kuljetuksesta, varastoinnista sekä käsittelystä annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Kemiallinen stabiilisuus:

Tuote on stabiili, mikäli kuljetuksesta, varastoinnista sekä käsittelystä annettuja määräyksiä ja ohjeita noudatetaan.

Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus:

Ei vaarallisia reaktioita, mikäli noudatetaan kuljetuksesta, varastoinnista sekä käsittelystä annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Vältettävät olosuhteet:

Korkeat lämpötilat (> 30°C), UV-valo ja säteilytys.

Yhteensopimattomat materiaalit:

Vahvat emäkset ja hapettavat aineet/yhdisteet. Väkevät lannoiteliuokset ja kemialliset kasvinsuojeluaineet.

Vaaralliset hajoamistuotteet:

Ei vaarallisia hajoamistuotteita, mikäli noudatetaan kuljetuksesta, varastoinnista sekä käsittelystä annettuja määräyksiä ja ohjeita.

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

Välitön myrkyllisyys

LD₅₀ > 2 g/kg (suun kautta, rotta); LD₅₀ > 2g/kg (ihon kautta, rotta); ei myrkyllinen, ei patogeeninen.

Ihosityövyttävyyys / ärsytys

Ei ärsytä ihoa.

Vakava silmävaurio / ärsytys

Ärsyttää silmiä lievästi.

Hengitysteiden tai ihon herkistyminen

Voi aiheuttaa hengitysteiden herkistymistä. Ihokosketus voi aiheuttaa allergisen reaktion.

Sukusolujen perimävauriot

Tuotetta ei testattu. Yksittäisten komponenttien mutageenisuustestit eivät anna viitteitä genotoksisesta potentiaalista.

Syöpää aiheuttavat vaikutukset

Tuotetta ei testattu. Yksittäisten komponenttien karsinogeenisuustestit eivät anna viitteitä karsinogeenisesta potentiaalista.

Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

Tuotetta ei testattu. Yksittäisten komponenttien hedelmällisyystestit eivät anna viitteitä hedelmällisyyttä heikentävästä potentiaalista.

Elinkohtainen myrkyllisyys (kerta-altistuminen)

Ei tietoja tuotteen mutageenisuudesta.

Muut tiedot

Ei lisätietoja.

KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Myrkyllisyys

Tuote tai siinä olevat raaka-aineet eivät ole luokiteltu ekologisesti myrkyllisiksi. *Gliocladium catenulatum* on luonnossa yleisesti esiintyvä maamikrobi.

Ei myrkyllinen tai patogeeninen kalalle (no-observed-effect concentration NOEC) = $1,3 \cdot 10^8$ pmy/L.

Ei myrkyllinen tai patogeeninen kirpulle (no-observed-effect concentration NOEC) = $2 \cdot 10^6$ pmy/L.

Ei myrkyllinen tai patogeeninen linnuille (LD₅₀ > 2000 mg/kg).

Ei myrkyllinen tai patogeeninen mehiläisille (LD₅₀ > 5200 ppm).

Ei myrkyllinen tai patogeeninen kastemadoille (LC₅₀ > 1250 mg/kg).

12.2 Pysyvyys ja hajoavaisuus

Tuotetta ei ole testattu. *Gliocladium catenulatum* -sieni hajoaa oletetusti helposti, kuten luonnossa yleisesti esiintyvät muut maamikrobit.

12.3 Biokertyvyys

Tuotetta ei ole testattu. Biokertyvyys ei ole todennäköistä.

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Gliocladium catenulatum on luonnossa yleisesti esiintyvä maamikrobi.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Tuotetta ei ole testattu. Tuote ei sisällä PBT- tai vPvB-kriteerit täyttäviä aineita.

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Ei muita tunnettuja haitallisia vaikutuksia.

KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät

Ylijäänyt tuote ja tuotepakkaukset käsitellään ja hävitetään paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti (katso tarkemmat tiedot voimassa olevista säädöksistä kohdassa 15).

Ylijäänyt tuote: Ylijäänyt, käyttökelvoton valmiste viedään vaarallisen jätteen keräyspisteeseen.

Käytetyt pakkaukset: Tyhjät, huuhdellut myyntipakkaukset toimitetaan asianmukaiseen jättepisteeseen.

KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT

Tuote ei luokiteltu vaaralliseksi voimassa olevien kansainvälisten kuljetusmääräysten mukaisesti: ADR, RID, ADN, IATA och IMDG.

Ympäristövaarat Ei ympäristövaaroja tuotteen kuljetuksen yhteydessä.

Erityiset varotoimet käyttäjälle Ei erityisiä varotimia.

Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78

-sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti Tuote ei tarkoitettu kuljetettavaksi irtotavarana.

KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Käyttöturvallisuustiedotteessa ja luokituksessa huomioitu seuraavat voimassa oleva lait ja säännökset:

Komission / Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset

CLP asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta.

Asetus (EU) N:o 453/2010 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) muuttamisesta.

Asetus (EY) N:o 1907/2006 LIITE II: Opas käyttöturvallisuustiedotteen laatimiseen.

Direktiivi 1999/45/EG vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä.

Asetus (EU) 547/2011 (implementing Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council as regards labelling requirements for plant protection products) kasvinsuojeluaineiden merkintävaatimukset.

Tehoaine ja valmiste hyväksytty kasvinsuojeluaineena **Asetuksen (EY)1107/2009, (EU) 540/2011 ja Direktiivin 91/414/ETY** mukaisesti.

Kansalliset asetukset (Suomi)

Kemikaalilaki 599/2013.

Sosiaali- ja terveysministeriön **asetus 807/2001** kemikaalien luokitusperusteista ja merkintöjen tekemisestä.

Ympäristönsuojelulaki 86/2000.

Jätelaki 646/2011.

Valtioneuvoston **asetus jätteistä 179/2012.**

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Seokselle / tuotteelle tehty turvallisen käytön arviointi, jonka tulokset löytyvät käyttöturvallisuustiedotteen kohdissa 7 ja 8.

Tehoaineelle ja valmisteelle (tuotteelle) tehty kasvinsuojeluaineiden kemikaaliturvallisuusarviointi asetuksen (EY) 1107/2009 mukaisesti.

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Muutokset edelliseen versioon

Versio 1: Käyttöturvallisuustiedotteen ensimmäinen versio suomeksi. Käyttöturvallisuustiedote laadittu voimassa olevien lakien ja säännösten (kts kohta 15.1) mukaisesti.

Lyhenteiden selitykset

pmy pesäkettä muodostava yksikkö.

Tietolähteet

Lait, säädökset, direktiivit, tietokannat, kirjallisuus ja omat tutkimukset.

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Seoksen ja ainsosien luokitusarviointi perustuu CLP Asetukseen (EY) 1272/2008, Asetukseen (EU) 453/2010 and Direktiiviin 1999/45/EY.

Luettelo R- ja S-lausekkeista tai/ja vaara- ja turvalausekkeista

Merkinnät CLP asetuksen (EY) 1272/2008 mukaisesti:

P102	Säilytä lasten ulottumattomissa.
P261	Vältä pölyn/savun/kaasun/sumun/höyryn/suihkeen hengittämistä.
P262	Varo kemikaalin joutumista silmiin, iholle tai vaatteisiin.
P280	Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta/kasvonsuojainta
EUH 401	Noudata käyttöohjeita ihmisen terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen välttämiseksi.

Merkinnät asetuksen (EU) 547/2011 ja kasvinsuojeluinemääräysten mukaisesti:

SP1 Älä saastuta vesiä tuotteella tai sen pakkauksella.

Sisältää *Streptomyces* K61 –sädebakteerin rihmastoja ja itiöitä. Mikro-organismit saattavat aiheuttaa allergisen reaktion.

P301+P330+P313
P304 + P340 + P313

JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Huuhto suu. Hakeudu lääkäriin.
JOS KEMIKAALIA ON HENGITETTY: Siirrä henkilö raittiiseen ilmaan ja pidä lepoasennossa, jossa on helppo hengittää. Hakeudu lääkäriin

P302+P352+P332+P313

JOS KEMIKAALIA JOUTUU IROLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla. Jos ilmenee ihoärsytystä: Hakeudu lääkäriin.

P305+P351+P337+P313

JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Jos silmä-ärsytys jatkuu: Hakeudu lääkäriin.

Työntekijöiden koulutus

Tuote on tarkoitettu ammattikäyttöön. Noudata käyttöohjeita ihmisen terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen välttämiseksi.

Vastuuvapauslauseke

Tässä käyttöturvallisuustiedotteessa esitetty tieto perustuu nykyisiin olemassa oleviin tunnettuihin tietoihin. Se on suunniteltu ohjeeksi aineen turvalliseen käsittelyyn, varastointiin, käyttöön, prosessointiin, kuljetukseen ja hävittämiseen. Se ei kuitenkaan anna vakuutusta tuotteen laadullisista ominaisuuksista. Tässä käyttöturvallisuustiedotteessa esitetyt tiedot koskevat ainoastaan kysessä olevaa materiaalia sellaisenaan, tiedot eivät ole voimassa mikäli materiaali on sekoitettuna toisiin aineisiin, ellei tätä ole erikseen käyttöturvallisuustiedotteessa mainittu. Koska Verdera Oy ei voi valvoa a.o. tuotteeseen liittyvää toimintaa markkinoille luovuttamisen jälkeen, Verdera Oy ei vastaa mistään sellaisesta haitasta tai vahingosta joka aiheutuu esitettyjen yksittäisten tietojen, informaation tai suositusten käyttöön liittyvästä toiminnasta.